

## **ХУЛОСАИ**

комиссияи ташхисии Шурои диссертационии 6D КОА-046 дар назди МДТ «Донишгоҳи давлатии Ҳуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров» оид ба диссертасияи Фаниева Малика Абдуқодировна дар мавзӯи «Ташаккули салоҳиятнокии омӯзгорони ояндаи санъати тасвирий дар раванди таҷрибаомӯзии пленэрӣ», ки барои дарёftи дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 – Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (илмҳои педагогӣ) (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ)

Мавзӯи интихобнамудаи Фаниева Малика Абдуқодировна «Ташаккули салоҳиятнокии омӯзгорони ояндаи санъати тасвирий дар раванди таҷрибаомӯзии пленэрӣ», ба таҳқиқи муҳимтарин самтҳои педагогӣ бахшида шуда, дорои аҳамияти муҳими илмӣ мебошад.

Қайд намудан бамаврид аст, ки дар айни замон равандҳои муосири иҷтимоӣ ва таъсирбахше, ки дар ҷомеа ба амал меоянд, нисбати омодагии хатмқунандагони таҳсилоти олии касбӣ талаботҳои бештарро мегузоранд. Рақобатпазирии омӯзгори санъати тасвирий дар соҳаи касбӣ натанҳо бо таҳассус, балки бо салоҳиятнокии ӯ дар шароитҳои ғайристандартии фаъолияти меҳнатӣ ҳал намудани вазифаҳои касбӣ-фаний муайян карда мешавад. Салоҳияти касбӣ дар тавсифи мутахassis сиёҳондиҳандай омодагии ӯ ба амалӣ кардани вазифаҳои касбӣ, кафолати самаранокии воқеии ӯ баромад мекунанд. Дар шароити имрӯза ҷунин ба назар мерасад, ки омӯзгорони ояндаи санъати тасвирий, ки дар онҳо салоҳиятнокии манзаранигорӣ ҷандон ташаккул наёftааст, барои додани дониши фаний, кор бо коллектив, ташкил намудани фаъолияти таълимӣ, ҷалб кардани диққати донишҷӯён ва ғайра дида намешавад, ки ин дар маҷмӯъ ба сатҳу сифати омодагии донишҷӯён ва омӯзгорони ояндаи санъати тасвирий таъсири манғӣ мерасонад.

Ба фикри муаллиф, афзудани маҳорат ва омузиши табиат - равандҳои комилан бо ҳам зич мебошанд, ки ботавозун дар рафти машғулията дар пленэр (ҳавои кушод) мегузаранд. Ҳусусиятҳои хосаи

кор дар пленэр, холатхой гуногун дар табиат, ивазшавии мунтазами, равшанй ва ғайра аз донишчүү идроки фаъолонаи кашидан аз асл, диққати том, малакай кор аз нақши хотира ва таассуротро талаб мекунанд. Имконияти интихоби мустақилонаи маводи тасвирий аз чониби донишчүү, маҳдудияти вақт барои ичро кардан ва ғайра аз донишчүү фаъолнокии касбиро талаб мекунанд. Ҳамаи ин байни машғулиятҳои пленэр ва фанҳои дигари манзаранигорӣ тафовут мегузорад ва раванди таълимро дар пленэр аз нуқтаи назари ташаккули салоҳиятнокии барои фаъолияти омӯзгори ояндаи санъати тасвирий зарурбуда фаъол мегардонад.

Ғаниева М.А. ҳангоми мавриди таҳлил қарор додани сарчашмаҳои илмӣ, адабиёт ва рисолаҳои дифоъшуда ба чунин хулоса омадааст, ки дар мамлакати мо то ҳол таҳқиқоти алоҳидае оид ба муаммои мазкур мавриди назар дода нашудааст.

Дар диссертатсия он нуқтаҳои илмие, ки пешниҳод шудааст дар замони мусир навгонии илмӣ маҳсуб ёфта, чунин инъикос ёфтааст: усулҳое таҳия ва озмуда шуданд, ки барои муайян кардани вазифаҳои таълимии донишчӯёни ихтисоси санъати тасвирий ва вазифаҳои касбии омӯзгор дар соҳаи машғулиятҳои баррасишаванда имкон медиҳанд; низоми талабот оиди арзёбӣ ва сатҳои ташаккули салоҳиятҳо дар соҳаи манзаранигорӣ барои донишчӯёни самтҳои бадей-педагогии таълим таҳия шудааст, ки ин дар амалияи ичрои вазифаҳои касбии онҳо зарурати худро пайдо мекунад; бавучудовардан ва озмоиши амсилаи методии эҷодшуда барои ташаккули салоҳиятнокии манзаранигории донишчӯён-омӯзгорони ояндаи фанни санъати тасвирий дар асоси муносибати салоҳиятнокӣ дар ҷараёни муассисаи таълимии олӣ гузаронида шуд; намудҳои гузаронидани таҷрибаомӯзии пленэрий муайян карда шуданд, ки дар рафти он истифодаи тарзҳои гуногуне, ки

рассомони машхури манзаранигорӣ истифода бурдаанд, ба ташаккули салоҳиятнокии донишҷӯён таъсири мусбӣ расониданд.

Барои соҳиб шудан ба ҳадафи ниҳоии таҳқиқот Фаниева М.А. марҳилаҳои зарурии таҳқиқотро омӯхта, дар мантиқ, мундариҷаи соҳтори диссертатсия инъикос намудааст.

Натиҷаи асосии таҳқиқот дар зиёда аз 45 кори илмӣ вобаста ба муаммои таҳқиқшуда дар маҷаллаҳои маҳаллӣ ва хориҷӣ инъикос ёфтааст.

Диссертатсия бо талаботи банди 44-и Низомномаи намунавӣ оид ба Шӯрои диссертационӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 ноябри соли 2016 таҳти № 505 ба тасдиқ расидааст, комилан мувоғиқ мебошад. Он фарогири масъалаҳоест, ки барои рушди илми педагогика муҳим арзёбӣ мегарданд.

Аз тарафи Фаниева М.А. таҳқиқоти диссертационӣ дар сатҳи савияи зарурӣ таълиф гардида, мустақилияти муаллиф эҳсос карда мешавад. Натиҷаи ниҳоӣ ва нуқтаҳои навини илмии барои ҳимоя пешкашгардида саҳми шахсии муаллифро нишон медиҳад.

Аз тарафи диссертант автореферат дар мутобиқат бо мундариҷаи таҳқиқот таҳия шуда, мӯҳтавои асосии диссертатсияро дарбар мегирад. Ба он натиҷаҳои илмӣ, ки муаллиф соҳиб шудааст, мутобиқ ба ихтисоси 13.00.08 – Назария ва методикаи таҳсилоти қасбӣ (илмҳои педагогӣ), (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) мебошанд.

Боиси зикр аст, ки дар таҳқиқоти диссертационии Фаниева М.А. ҳолати бидуни иқтибос истифода шудани мавод мушоҳида карда намешавад. Маъҳази ҳамаи иқтибос, сарчашмаҳо ва адабиёти истифодашуда нишон дода шудааст. Фаниева М.А. дар тартиб додани дастгоҳи илмии диссертатсия талаботи банди 16-и Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ ва унвонҳои илмӣ (дотсент)-ро риоя намудааст.

Банди 55-и Низомномаи намунавӣ оид ба Шӯрои диссертациониро, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 ноябри соли 2016, таҳти №505 тасдиқ гардидааст, ба назари эътибор гирифта, комиссияи ташхисӣ пешниҳод менамояд:

1. Диссертасияи Фаниева М.А. дар мавзӯи «Ташаккули салоҳиятнокии омӯзгорони ояндаи санъати тасвирий дар раванди таҷрибаомӯзии плэнэрӣ» барои дарёftи дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 – Назария ва методикаи таҳсилоти қасбӣ (илмҳои педагогӣ) (13.00.08.04 – Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) ба Шӯрои диссертационии 6D КОА-046 дар назди МДТ «Донишгоҳи давлатии Хӯҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров» барои ҳимоя қабул карда шавад;

2. Ба ҳайси муқарризони расмӣ аз рӯи диссертасияи мазкур шахсони зерин тавсия карда мешаванд:

- 1) Мкртичев Тигран Константинович – доктори санъатшиносӣ, директори Осорхонаи давлатии санъати Ҷумҳурии Қорақалпоқистон ба номи И.В.Савитский;
- 2) Абдусамадова Мунира Абдуғаффоровна - номзади илмҳои педагогӣ, дотсент, мудири кафедраи фанҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносии Донишкадаи илмҳои дақиқ ва технологияи Тоҷикистон дар шаҳри Хӯҷанд;
- 3) Ба ҳайси муассисаи пешбар Донишкадаи давлатии санъати тасвирий ва дизайни Тоҷикистон тавсия карда мешавад.
- 4) Барои нашри эълон оид ба ҳимоя ва ҷойгир намудани автореферат дар сомонаи Комиссияи Олии Аттестационии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.
- 5) Барои нашри эълон оид ба ҳимоя ва ҷойгир намудани автореферат дар сомонаи Комиссияи Олии Аттестационии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

Раиси комиссия:

Доктори илмҳои педагогӣ, профессор,  
аъзои Шӯрои диссертационӣ

Хочаева М.Ч.

Аъзоёни комиссия:

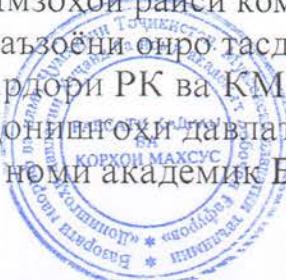
номзади илмҳои педагогӣ, дотсент,  
аъзои Шӯрои диссертационӣ

Олов С.

номзади илмҳои педагогӣ, дотсент  
аъзои Шӯрои диссертационӣ

Камолова М.Ф.

“Имзоҳои раиси комиссияи ташхис  
ва аъзоёни онро тасдиқ мекунам”  
Сардори РК ва КМ-и МДТ  
“Донишгоҳи давлатии Хуҷанд  
ба номи академик Бобоҷон Гафуров”:



Наврузов Э.М.